

Konferencer giver deltagerne for lidt. Ofte sidder folk bare på deres plads og keder sig. Men det er for uambitiøst, mener lektor Ib Ravn fra Learning Lab Denmark. Hans forskningsgruppe har udviklet konceptet Den Lærende Konference.

Prædikenen med PowerPoint

Tankpasserpædagogikkens æra er ikke slut. Ideen med, at læring blot handler om at fylde viden på tomme tanke, eksisterer fortsat – når vi går til konference.

Ib Ravn, lektor ved Learning Lab Denmark, DPU, har siden 2004 ledet forsknings- og udviklingsprojektet 'Det lærende møde'. I samarbejde med Danske Bank, Rezidor SAS Hospitality, Nyborg Strand, Hotel Legoland og Odense Congress Center har projektet udviklet en række interaktive redskaber, der kan gøre konferencer til videnskabende læringsmiljøer. Devisen er: Deltagerne er guld.

Ifølge Ib Ravn er de fleste konferencers største problem, at programmet er proppet med oplæg. Dermed er grunden lagt til en kedsommelig monoton præget af envejskommunikation, PowerPoint-præsentationer og deltagere, der er reduceret til passive modtagere. Deres udbytte er ofte beskedent.

"Konferencer består stort set altid af oplæg, lidt spørgsmål fra salen og pauser... oplæg, lidt spørgsmål fra salen og pauser... oplæg, lidt spørgsmål fra salen og pauser... Man hælder bare ting i hovedet på folk, selv om de fleste ved, at udbyttet af traditionelle forelæsninger er uhyre lille, og at man lærer mere ved at deltage aktivt," siger Ib Ravn, der mener, at det må skyldes manglende opmærksomhed, at konferencer ikke tilrettelægges bedre.

DELTAGERNE I HOVEDROLLEN

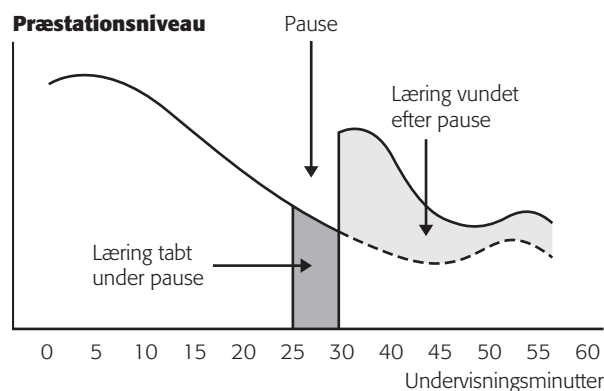
Enhver konferences omdrejningspunkt er oplægget. Uden oplæg er der ikke tale om en konference, men en reception, snakkeklub eller erfa-gruppe. Problemet er, at der ofte er for mange oplæg, og at de varer for længe, siger Ib Ravn.

"Medmindre der er tale om en fremragende udenlandsk professor, der kun gæster Danmark hvert 10. år, kan man næsten altid skære i taletiden".

Ved mange konferencer er der ifølge Ib Ravn kun en marginal forskel på den viden, der findes på podiet og i salen. Det skal konferencen afspejle. Deltagerne skal ud af statistrollen.

"Vores bærende idé er, at moderne vidensarbejdere er selvstændige, erfarne og vant til at tage initiativer. Hvis folk melder sig

AFVEKSLING GIVER MERE LÆRING

Undersøgelser viser, at folks læringsudbytte falder, jo længere en lektion varer. Det er muligt at "genstarte" deltagerne ved at variere undervisningsformerne, involvere deltagerne og indlægge småpauser. Afveksling kan næsten virke lige så stimulerende som pauser. Variation og pauser resulterer generelt i et højere læringsudbytte, også på længere sigt.

Kilde: Donald Bligh: 'What's the use of lectures?' 1998

KAN VI IKKE GØRE DET LIDT BEDRE?

Enhver ved, hvordan et traditionelt conferenceprogram ser ud: propet med oplæg og minimal involvering deltagerne. Asterisk har bedt Ib Ravn om at give sit bud på en lærende conference. Hans 'drejebog' er ordstyrerens interne arbejdsdokument, ikke det offentliggjorte program.

9.30	Velkomst v/ ordstyrer. Ordstyrer til deltagerne: "Rejs jer og hils på 4-7 andre omkring jer"
9.45	Første oplæg, første halvdel
10.05	Ordstyrer: "Tal med jeres sidemand om oplægget"
10.15	Første oplæg, anden halvdel
10.35	Deltagerne noterer vigtige erkendelser fra oplægget på papir (3 min.) og summer med sidemand til anden side: "Hvad inspirerede mig i dette oplæg?"
11.45	Ordstyrer spørger 5-7 deltagere hvad, der inspirerede dem, uden at oplægsholderen svarer. Dermed undgår man de sædvanlige negative kommentarer: "Jeg savnede min specialitet X i dit oplæg". Ingen spørgsmål i plenum, men oplægsholderne er til rådighed i pausen.
10.55	Pause med talerbord, hvor de ivrige 10 procent af deltagerne kan møde taleren og andre deltagere, der brænder for netop dette emne.
11.10	Andet oplæg
11.40	Deltagerne rejser sig og finder en tredje person at summe med. Evt. spørgsmål til oplægsholder til sidst.
12.00	Stående buffet. Deltagerne fordeles i tilfældige ottemandsgrupper i spiseområdet. De får besked på at hilse på de syv andre i gruppen og udveksle erfaringer – til de ikke gider mere og søger i trygge havn hos folk, de kender.
13.00	Kort provokerende oplæg på 15 minutter. Oplægget skal være kort, fordi folk er klar til at falde i søvn efter frokosten. Derfor skal deltagerne på banen. Ingen feedback – oplægsholderen kan opsøges i næste pause.
13.15	To gratis rådgivere. Alle sendes i tilfældige grupper på tre, stående i lobby og på græsplæner. Deltager A fremlægger en personlig, professionel udfordring inden for konferencens emne, og B og C snakker gode råd og idéer frem. Men de henvender sig til hinanden, så A slipper for at være defensiv og afvise de forventelige 90 procent af rådene. Til sidst peger A på et råd, hun kunne bruge, og de tre udvikler sammen idéen de sidste ti minutter.
14.00	Pause
14.15	Oplæg: Ekspert interviewes af ordstyreren, så vi slipper for flere PowerPoints. En let og hyggelig form, der kan afbrydes af kommentarer fra salen. Ordstyrer styrer tiden stramt.
15.10	Kort strække-ben-pause uden at forlade salen.
15.15	Tavs refleksion eller stående sumning om oplægget.
15.25	Spørgsmål og kommentarer til oplægget
15.40	Personlig afrunding (I stedet for den autoritære form, hvor ordstyreren opsummerer konferencen. Folk kan godt afgøre, hvad der var interessant): "Notér i tavshed, hvad I tager med jer fra i dag (3 minutter). Fortæl det til en fremmed i salen, parvis (6 min.) Lad os høre fra 5-10 af jer i plenum – hvad tager I med jer?"
16.00	Slut. "Der er drinks i lobbyen. Tag en drink, fyld de stående cafeborde fra en ende af, fire personer per bord, og tal med de tre fremmede ved bordet om konferencen – hvad var spændende i dag? Værsgo!"

til en konference i for eksempel narrativ økonomistyring, er det, fordi de brænder for det. Og det gør de andre deltagere også. Man kommer ikke, fordi man er blank på området. Ofte er man den eneste hjemme i kommunen, der synes, at narrativ økonomistyring er interessant. Når der så endelig afholdes en heldagskonference i København, har man ikke lyst til at sidde og glo passivt i seks-syv timer. Man vil gerne dele viden med de andre inden for området.”

ET RASK TEMPO

Ib Ravn fortæller, at konferencer bør veksle mellem forskellige former for videndeling: Oplæg, individuel refleksion, tomandssamtaler, mindre grupper, større grupper med runder, kommentarer i plenum og video-præsentationer. Hvis hvert element varer 10-30 minutter, sikrer det et rask tempo fremad. Han har en række råd til at bryde monotonien, blandt andet disse fire:

* Bryd tavsheden

Normalt indtager konferencens deltagere deres pladser i tavshed. For at skabe lidt liv i rummet beder indlederen deltagerne om at bruge 5-10 minutter på at præsentere sig over for de 4-6 personer, der sidder nærmest. Dermed kommer alle på banen og møder måske nogen, de kan udveksle seriøst med senere på dagen.

* Summe efter oplægget

Mødelederen beder deltagerne om at fortælle deres sidemand, hvilken ny inspiration oplægget har givet vedkommende. Øvelsen sikrer, at alle får formuleret og repeteret personligt vigtig viden.

* Stående social frokost

Folk behøver ikke sidde ned til frokost til en times stort ædegilde. Siddende har man højest to-tre samtalepartnere. Man kan arrangere en stående og mere dynamisk frokost, hvor folk cirkulerer med deres tallerken i hånden og møder nye mennesker til personlig glæde og professionel nytte.

* Drop paneldiskussionen

Den afsluttende paneldiskussion er som regel endeløs. Alle paneldeltagerne føler sig kaldet til at kommentere ethvert spørgsmål fra salen og fortsætter således envejsskommunikationen fra podiet ud i salen. Skal eksperter partout på banen til sidst, bør det ske ved, at deltagerne fra salen formulerer egne vigtige erkendelser fra konferencen og beder eksperterne nuancere, udbygge og perspektivere disse kommentarer på en respektfuld og anerkendende måde.

SAMBLOMSTRING

Ib Ravn fortæller, at konferencer bør fokusere mere på at hjælpe deltagerne til at omsætte oplæg til ny erkendelse, nye idéer eller konkrete ændringer af hverdagen.

”Vi kalder vores alternativ til tankpassermodellen for *sambloomstring*. Vi fokuserer på menneskets potentialer, og på at menneskelig opblomstring handler om at udvikle sine evner til glæde for sig selv og andre. Når folk går til konference, har de potentialer, interesser og erfaringer, som de gerne vil udvikle. De er ikke bare passive, tomme og åbne. De har hundredvis af ting kørende i hovedet og i kroppen i forvejen. Se på Alexander i 1. klasse. Al hans energi kører rundt i hovedet på ham, og han kan ikke bare sidde stille og lytte i timevis, og det kan vi heller ikke. Især alle de kloge hoveder, der går

til konferencer, har kalenderen fyldt med projekter og ting, de gerne vil udrette, og dem skal de have lov at komme på banen med. Ellers spilder vi al den energi og virkelyst, som deltagerne rummer.”

For at gøre konferencer mere afvekslende har man lagt gruppearbejde ind mellem oplæggene. Ifølge Ib Ravn er problemet imidlertid, at gruppearbejdet ofte er ustyret og anarkistisk. Der er ikke nogen klar dagsorden og en tovholder til at styre processen. Diskussionen bliver derfor ufokuseret og planløs.

Heller ikke det klassiske debatmøde mellem meningsdannere af forskellig observans har Ib Ravn stor tiltro til, fordi formen mangler løsningsperspektivet.

”Der er ofte kun en marginal forskel på den viden, der findes på podiet og i salen.”

”At bede folk om at danne deres egen mening efter at have hørt to mennesker, der er uenige, er simpelthen for lamt. Diskussioner mellem kombattanter rykker sjældent ved noget. I stedet for at være vidne til udveksling af synspunkter, bør man fokusere på at give deltagerne lejlighed til at inspirere hinanden – samblomstre – og bruge andres viden”.

MINUS ET OPLÆG

Ib Ravns hidtidige erfaringer med mere deltagerinvolverende, slanke og afvekslende konferencer viser, at det er muligt at højne deltagerens udbytte. Men konceptet er ikke uden problemer. For eksempel kan det være svært at tiltrække betalende deltagere, hvis programmer ser for ”tyndt” ud.

”Deltagere – og deres arbejdsgivere – er konservative, når det gælder konferencer. De tror, det er spild af penge, hvis de skal ”gøre hele arbejdet selv”. Jeg tror, det vil tage 10 år, før folk har vænnet sig til, at to-tre oplæg ikke er lig med et tyndt program. Men for at undgå at folk bliver væk, anbefaler vi, at arrangørerne laver en gradvis nedtrapning, hvor de dropper et oplæg hver gang, de afholder en konference, indtil de har fundet det rigtige niveau.” *

Af Jakob Albrecht, jaal@dpu.dk

IB RAVN

Lektor ved Learning Lab Denmark, DPU. Leder af forskningskonsortiet Facilitering af vidprocesser.

PERSONLIG HJEMMESIDE

WWW.LLD.DK/
PORTAL_MEMBERDATA/IBR